

JIJ • IK • WIJ •

afdeling Smallerland

**Programma
Gemeenteraadsverkiezingen**

2010-2014

JIJ. IK. WIJ.

**afdeling Smallerland
verkiezingsprogramma
2010 - 2014**

INHOUD:

1.	Voorwoord	4
2.	Sociale zaken	4
3.	Gezondheidszorg	5
4.	Onderwijs	5
5.	Openbare orde en veiligheid	6
6.	Werkgelegenheid	6
7.	Openbaar Bestuur	7
8.	Milieu	7
9.	Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	8
10.	Verkeer/Openbaar vervoer	8
11.	Financiën	9

Colofon:

Redactie: Jos van der Horst, Michiel Schrier,
Ramon Vos, Jan Nieuwland en Sikke Huitema

Opmaak en druk:
Jan Nieuwland

Secretariaat: Kerkbuurt 25, 9005 PA Wergea
I: <http://smallingerland.sp.nl>

De schaal van de toekomst

1. Voorwoord.

Voor de socialistische partij zijn de kernwaarden: Menselijke waardigheid, Gelijkwaardigheid en Solidariteit de sleutelbegrippen. We zullen dan ook alle voorstellen aan deze drie beginselen toetsen. De afgelopen raadsperiode heeft de SP in de oppositie doorgebracht. In 2006 wonnen we één zetel ten opzichte van vier jaar daarvoor. Toch werden we in de onderhandelingen totaal genegeerd door de huidige coalitiegenoten. Wij waren namelijk niet bereid de punten die ons de winst gebracht hadden te verkwanselen om koste wat kost mee te willen besturen.

Nu vier jaar later is onze fractie gegroeid. Er is stevig oppositie gevoerd en de SP is de partij met de meeste moties, amendementen, mondelinge vragen, schriftelijke vragen en initiatiefvoorstellen. Oppositie voeren is niet gemakkelijk. Zeker als de agenda van de coalitiepartijen meer gericht is op financiën dan op de menselijke kant. Het wordt dan ook tijd dat de SP mee gaat besturen in Smallingerland. Na jaren van grote prestigeprojecten te hebben moeten gedogen, half Drachten ligt op de schop, vinden wij dat het tijd wordt om terug te gaan naar de werkelijkheid. Die werkelijkheid speelt zich af in de buurten en de dorpen. Hier zal volgens ons de komende vier jaar het accent op moeten liggen. De SP wil daarom een nieuwe schaal voor de toekomst. Die schaal heet: “ Buurt en dorp, de schaal van de toekomst voor Smallingerland”

2. Sociale zaken.

De gemeente Smallingerland scoort hoog als het gaat om het sociale beleid. Men gaat dan vaak uit van vergelijkende onderzoeken tussen gemeenten en tevredenheidsonderzoeken. De SP is er van overtuigd dat er ook een andere werkelijkheid bestaat. Deze werkelijkheid is: de enorme administratie die bijvoorbeeld een bijstandsmoeder moet bijhouden en er bijna aan onderdoor gaat. De werkelijkheid is ook: de vernedering van het inleveren van het werkbriefje, het almaar weer moeten verantwoorden, het hand ophouden. Is het al niet erg genoeg om in de bijstand te zitten, moet je ook elke keer het gevoelde wantrouwen van de gemeentelijke sociale dienst verdragen.

Uit recent onderzoek blijkt dat het inkomen van een bijstandsgerechtigde lang niet voldoende is om ook daadwerkelijk mee te kunnen doen in onze almaar ingewikkelder wordende maatschappij. Zo lang deze uitkeringen op het huidige niveau blijven staan is men afhankelijk van de bijzondere regelingen zoals vermeld in de Minimagids. Maar als je dan een inkomen hebt dat net boven de minimagrens ligt, sta je er grotendeels alleen voor.

Onze voorstellen:

- Ga een onderzoek houden onder alle bijstandsgerechtigden in Smallingerland en voer aan de hand van de resultaten verbeteringen door.
- Trek het minimum voor alle regelingen op naar 120% van de bijstandsnorm.
- Schaf de leenbijstand af. Meer coulance in de witgoedregeling voorkomt de narigheid van nog een schuld.
- De gemeente moet in samenwerking met woningcorporaties, energiebedrijven en anderen een uiterst sociaal schuldenbeleid voeren. Er moet worden voorkomen dat mensen uit hun huis worden gezet of dat ze worden afgesloten van gas, water en elektriciteit.

3. Gezondheidszorg.

De buurten en de dorpen lenen zich uitstekend voor het organiseren van zorg. Het grote voordeel hierbij is de kleinschaligheid en de persoonlijke aandacht. Een kleinschalige aanpak geeft de werkers in de zorg ook weer hun beroepseer en plezier in het werk terug. Zij gaan dan weer terug naar de menselijke maat en zijn niet langer onderbetaalde formuliereninvullers.

Zorg in buurt en dorp betekent ook dat men oud kan worden in de eigen omgeving en dat familie en vrienden binnen handbereik blijven. Voor een heleboel ouderen is het een onaangenaam vooruitzicht gedwongen te moeten verhuizen naar een grootschalig tehuis buiten buurt of dorp.

Onze voorstellen:

- Kleinschalige, intieme verpleging en verzorgingstehuizen bouwen in buurten en dorpen.
- Meer mogelijkheden bieden tot woningaanpassing.
- De thuiszorg fors uitbreiden.
- Buurtgezondheidscentra (zoals in de Wiken) in elke buurt en dorp. Hierin werken huisartsen, wijkverpleegkundigen, de fysiotherapeut, maatschappelijk werker en de psycholoog samen.
- Een consultatiebureau voor ouderen. Veel problemen kunnen hiermee in een vroeg stadium aangepakt worden. Te denken valt aan het onderkennen van opkomende dementie.
- De verantwoordelijkheid voor hulp en zorg thuis geven aan zelfstandig opererende buurtzorgteams van wijkverpleegkundigen. Zij verlenen en organiseren zorg, van aanmelding en beoordeling tot uitvoering.

4. Onderwijs.

Als het gaat om onderwijs staat kleinschaligheid centraal. Je moet kinderen niet in leerfabrieken stoppen waar ze van een individu in een nummer veranderen. Het huidige college bekijkt onderwijs vanuit een financiële invalshoek. Hoe groter de school, hoe minder (in verhouding), hij kost. Argumenten vanuit bijvoorbeeld scholen uit de Swetten om de scholen in de wijk hun eigenheid te laten behouden worden niet gehoord. Kleinere scholen, ingebed in de buurt kunnen volgens de SP juist bijdragen aan een leefbare wijk en geven kinderen de kans om zichzelf te zijn. Een vervelende en hardnekkige bijkomstigheid van grote scholen is het drukke autoverkeer van ouders die hun kinderen halen en brengen. Door de school in de buurt te houden zal dit probleem aanmerkelijk verminderen.

Daarnaast is het belangrijk dat scholen een goede afspiegeling zijn van de samenleving. We moeten voorkomen dat er een tweedeling ontstaat tussen sterke/zwakke of witte/zwarte scholen.

Onze voorstellen:

- Houd de school in de buurt. Kijk niet alleen naar de kosten, maar houd ook rekening met wat de scholen zelf willen.
- De luchtkwaliteit van de scholen moet beter bewaakt worden.
- De richtlijn zou moeten zijn; 200 leerlingen voor het basisonderwijs en 600 voor het voortgezet onderwijs.
- Meer verslavingsprojecten in basis- en voortgezet onderwijs.
- Meer huisbezoeken om leerlingenuitval efficiënter te bestrijden.
- Veilige fiets- en wandelroutes bij scholen.
- De gemeente moet er naar streven om het gevarieerde onderwijsaanbod te handhaven.

5. Openbare orde en veiligheid.

Smallingerland is een veilige gemeente om in te wonen. In sommige wijken en buurten zijn er echter problemen. Mensen durven elkaar niet meer aan te spreken op elkaars gedrag. Bewoners die al tientallen jaren in de zelfde buurt wonen en overlast ondervinden, zien verhuizen soms als de enige oplossing. De SP is van mening dat iedereen zich veilig moet voelen in zijn/haar omgeving. Wij ondersteunen initiatieven die dit voor elkaar moeten krijgen. Zo is er een project voor buurtbemiddeling, waarbij vrijwilligers worden opgeleid om te bemiddelen in conflicten tussen buurtbewoners. In de Trisken hebben verschillende maatschappelijke organisaties zoals de M.O.S. (Maatschappelijke Onderneming Smallingerland), politie en woningcorporaties de handen ineengeslagen om gezamenlijk de problemen in de wijk te lijf te gaan.

Op de Kaden kan het in het weekend onrustig zijn. Sommige mensen willen dit probleem aanpakken door gebruik van camera's. De SP is hier geen voorstander van. Liever zien wij de politie en S.V.S. (Stichting Veiligheidszorg Smallingerland) zichtbaar aanwezig, dan op het bureau achter een monitor.

Onze voorstellen:

- Buurthuizen vormen een centraal punt voor de veiligheid in de buurt. De buurtagent en maatschappelijk werk zijn hier te vinden.
- Politie en S.V.S zijn in de weekenden zichtbaar aanwezig in de uitgaanscentra van Smallingerland en op knelpunten in de wijken.

6. Werkgelegenheid.

Werken hoort bij het leven. Iedereen die kan werken zou normaliter dit recht ook moeten hebben. De nadruk ligt hier op iedereen, dus ook de mensen met een arbeidshandicap hebben recht op (passend) werk. De gemeente heeft de wettelijke plicht om de Wet Sociale Werkvoorziening op een menselijke wijze uit te voeren.

De werkloosheid is in deze gemeente hoger dan elders in Fryslan en in onze provincie is deze weer hoger dan in de rest van Nederland. Onze gemeente leeft dus op het topje van de ijsberg. Dat is niet iets om trots op te zijn. De SP vindt dat de arbeidsbemiddeling opnieuw uitgevonden moet worden. De re-integratiebureaus zijn allemaal private aangelegenheden waar miljoenen euro's ingepompt worden. Concrete resultaten zijn echter volstrekt onduidelijk. UWV-Werkbedrijf is een grote bureaucratie geworden waar de mens een nummer is. De schotten tussen werklozen, arbeidsongeschikten, mensen in de bijstand en zij die zonder uitkering zitten moeten worden weggehaald.

Onze voorstellen:

- Schaf de re-integratiebureaus af. De gemeente neemt de taak van arbeidsbemiddeling en eventuele (bij)scholing op zich.
- Richt leerwerkmaatschappijen op in de buurten en dorpen die de taak van UWV-Werkbedrijf en re-integratiebureaus overnemen. Werken bij de leerwerkmaatschappij levert een loon op.
- Deelname aan de scholingen levert een toeslag op de uitkering op.
- De hele buurt wordt bij de leerwerkmaatschappij betrokken. Ook scholen, wijkverenigingen, sportclubs, bedrijven en instellingen horen hierbij.

7. Openbaar bestuur.

De gemeenteraad is de baas in de gemeente. Helaas merken wij dat door gemeenschappelijke regelingen zoals de sociale werkvoorziening (CAPARIS), de raad niet meer kan beslissen voor haar eigen burgers. De raad zou meer invloed moeten hebben op deze regelingen.

Ondanks de invoering van het dualisme blijven collegepartijen volgzzaam achter hun wethouders aanlopen. De uitkomst van belangrijke debatten, zoals de crisismaatregelen, worden in achterkamertjes bepaald. Van het uitwisselen van argumenten is op deze manier geen sprake. Deze afgelopen raadsperiode is het niet gelukt om het mogelijk te maken referenda te houden in de gemeente. Heel jammer omdat dit juist een middel is om de mensen meer bij besluitvorming in de gemeente te betrekken. Er wordt in het gemeentehuis en in de krant al druk gesproken over gemeentelijke herindeling. Ook de Gemeente Smallerland zal hierin betrokken worden. Helaas wordt er niet aan de inwoners gevraagd wat zij er van vinden.

Momenteel heeft de gemeente haar eigen informatieblad; Breeduit. Wij zijn hier geen voorstander van. Uit gesprekken met inwoners van de gemeente komt naar voren dat men niet door heeft dat deze informatie niet onafhankelijk is. De onafhankelijke berichtgeving in deze gemeente heeft hieronder zwaar te lijden. Berichten van de gemeente over bijvoorbeeld nieuwe vuilnisauto's of grasmaaiers mogen wat ons betreft achterwege blijven.

Onze voorstellen:

- De raad moet in een eerder stadium betrokken worden bij de voorstellen van de Gemeenschappelijke Regelingen.
- Laat herindeling niet alleen een zaak zijn van bestuurders, maar laat de mensen meebeslissen over de toekomst van hun gemeente.
- Mogelijkheid tot het houden van referenda in de gemeente instellen.
- Partijpolitiek moet niet leidend zijn bij voorstellen die het algemeen belang dienen.
- We stoppen met de Breeduit. Alle informatie van de gemeente komt weer in de Drachtster Courant.

8. Milieu.

Economische groei wordt te vaak gerealiseerd ten koste van natuur en milieu. Dat moet veranderen en daar is iedereen in Nederland het inmiddels over eens. 'Een beter milieu begint bij jezelf' vinden we een goed begin. Echter de rol van de overheid hierbij mag niet onderschat worden. Wanneer de overheid duidelijke regels en doelen opstelt waarmee milieu vraagstukken opgelost kunnen worden, pas dan zullen consumenten en bedrijven investeringen gaan doen in duurzaamheid.

In Smallerland is veel te doen geweest over het milieu de laatste jaren. Echter van alle mooie voorstellen en plannen is weinig terecht gekomen. Bedrijven worden nog steeds nauwelijks gecontroleerd door de gemeente en de provincie. Particulieren en bedrijven maken amper gebruik van de subsidiemogelijkheden om duurzaam te bouwen. Onze gemeente heeft al tien jaar de doelstelling om 5% van het energieverbruik in Smallerland duurzaam op te wekken. Jaarlijks wordt de voortgang van deze projecten besproken in de raad en alhoewel de praatstukken vol staan met mooie plannen, komt er helaas niets ten uitvoer. Zo vergadert onze gemeente al ruim tien jaar over de mogelijkheid vijf windmolens te plaatsen maar ze staan er nog steeds niet. Vooruitstrevende initiatieven van Biomassa- of ZEPP centrales worden omarmd door ons college maar bleken niet haalbaar.

Onze voorstellen:

- Bedrijven die zich in Smallerland willen vestigen dienen de meest milieuvriendelijke productiemethoden te hanteren; tevens moeten ook de reeds gevestigde bedrijven aan deze normen gaan voldoen.
- Teveel wordt te gemakkelijk door de vingers gezien. Wij willen dat het toezicht op de regels wordt aangescherpt.
- Risicobedrijven horen niet in of bij woonwijken.

- Het transport van (gevaarlijke-) stoffen over de weg dient drastisch te worden verminderd. Onze gemeente moet inzetten op onze grote binnenhaven.
- Duurzaam bouwen moet meer gestimuleerd en aantrekkelijker worden.
- De uitstoot van broeikasgassen wordt beperkt, door energie te besparen en meer te investeren in wind- en zonne-energie. Deze bewezen 'conventionele' duurzame energie bronnen hebben voorrang op nieuwe 'ambitieuze' plannen met nieuwe technologieën waarbij op voorhand de haalbaarheid laag is. In plaats van lang bezig te zijn met prestige projecten gaan we spijkers met koppen slaan.
- Kernenergie is geen oplossing voor ons energieprobleem zolang er geen oplossing voor het afvalprobleem is. Wij zullen ons blijven inzetten dat zowel onze gemeente als Fryslân een Nee blijft zeggen tegen kernenergie.

9. Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening.

Sinds de sociale volkshuisvesting in de uitverkoop is gedaan en we momenteel midden in een financiële crisis zitten is het voor starters op de woningmarkt moeilijk om aan een betaalbare huur- of koopwoning te komen. Ook onze gemeente heeft te kampen met deze problematiek. Woningbouwcorporaties verdienen al jaren een extra centje bij door het verkopen van (goedkope) huurwoningen. De gemeente voert te weinig de regie bij het ontwikkelen en uitvoeren van bouwplannen en laat deze teveel over aan projectontwikkelaars.

Er wordt in onze gemeente, vooral in Drachten, veel te weinig gedifferentieerd gebouwd. Op deze manier ontstaan zeer eenzijdig samengestelde wijken. Voorbeelden hiervan zijn: Het Fennepark, De Sanding, De Singels, Himsterhout en het Drachtstervaartplan. Deze wijken zijn alleen toegankelijk voor de hogere inkomens. Huurders hebben daardoor geen keuzemogelijkheden. Zij zijn veelal aangewezen op andere wijken zoals Noord-Oost, de Swetten, de Bouwen en de Venen. Huurders die wel willen doorstromen naar goedkope koopwoningen hebben daartoe niet de mogelijkheden. Er worden alleen duurdere huizen in Drachten gebouwd. Een wijk met verschillende inkomens zou nog beter tot zijn recht komen in combinatie met een sociaal beleid. Het blijkt dat ouderen in de koopsector nauwelijks aangepaste woningen kunnen vinden. Alleen in de huursector kunnen zij terecht, maar daar is weer een tekort.

Onze voorstellen:

- Bouw niet alleen dure woningen in goedkope wijken, maar bouw ook betaalbare woningen in dure wijken.
- Meer aandacht voor de snel groeiende groep ouderen. Mensen zoveel mogelijk, zo lang mogelijk zelfstandig laten wonen op hun stekkie. Woning aanpassen, indien nodig.
- Levensloop bestendig bouwen.
- Renoveren gaat voor slopen.
- Maak het mogelijk dat bewoners na herstructurering van hun wijk op hun oude plek terug kunnen keren.
- Het mogelijk maken dat jongeren zoveel mogelijk in de dorpen kunnen blijven wonen, om de vergrijzing tegen te gaan.
- Bouw geen megalomane gebouwen op plaatsen waar deze niet passen.
- Maak meer sociale woningbouw mogelijk door het verlagen van de grondprijzen.
- De verkoop van (goedkope) huurwoningen moet zoveel mogelijk worden tegengegaan. Voor de groep met lagere inkomens dient er altijd een aantal goedkope (betaalbare) woningen beschikbaar te blijven.

10. Verkeer/Openbaar vervoer.

De privatisering van het openbaar vervoer zorgt ook voor tweedeling in de mobiliteit. Wie genoeg geld heeft reist in een mum van tijd overal naar toe; wie minder te besteden heeft moet steeds vaker wachten op de bus naar bijvoorbeeld het winkelcentrum, de school of het bejaardentehuis. Gelukkig rijdt er in Smallerland weer een service bus. Echter de service en frequentie zouden beter kunnen. Onze gemeente heeft zich, met onze steun, altijd ingezet om aan het spoor te komen. Echter de centrale overheid heeft hier een streep door gezet en zelfs Heerenveen begint

nu te twijfelen over het doortrekken van de spoorlijn Groningen/Drachten/Heerenveen. Daarom vragen wij ons af hoeveel tijd, energie en risico er door onze gemeente nog ingestoken moet worden en of het haalbaar is.

Veilig verkeer is in Smallerland een belangrijk goed. De gemeente heeft al veel gebieden tot 30 km/u zones verklaard, echter de daadwerkelijke aanpassingen aan de weg om er ook daadwerkelijk een 30 km zone van te maken laten regelmatig op zich wachten. En zolang de omgeving er niet uit ziet als een 30 km/u gebied zal de politie niet gaan handhaven en zal het verkeer niet langzamer gaan rijden.

Onze gemeente heeft veel geëxperimenteerd met 'shared space'. Dit principe is bijvoorbeeld toegepast op de kruising Torenstraat / Kaden. Wij van de SP vinden de shared space oplossingen iets hebben van 'het recht van de sterkste'. Terwijl wij juist vinden dat de zwakkeren (lees: ouderen en kinderen op de fiets), beschermd moeten worden in het verkeer. Het passeren van deze kruising geeft velen een onveilig gevoel en veel mensen vermijden deze kruising.

Onze voorstellen:

- Er komen geen nieuwe parkeergarages bij in het centrum. Om het vele autoverkeer naar het centrum te verminderen kan een transferium, met gratis of goedkoop openbaar vervoer, aan de rand van de bebouwde kom uitkomst bieden.
- De servicebus moet in alle wijken en dorpen rijden en de reistijden moeten worden verruimd.
- Vanuit alle wijken dient het centrum voor fietsers goed, snel en veilig bereikbaar te zijn door comfortabele en vrij liggende fietspaden.
- In de nabijheid van scholen dient het parkeren van auto's ontmoedigd te worden. De verkeersveiligheid in woonwijken en rond scholen zal daardoor worden verbeterd.
- Er komen geen nieuwe shared space initiatieven in Smallerland. De kruising aan de Kaden/Torenstraat wordt verbeterd door bijvoorbeeld een minirotonde. Het fietspad bij de Drait, dat nu in het winkelcentrum eindigt wordt doorgetrokken langs het winkelcentrum.
- Parkeren bij Nij Smellinghe moet de eerste twee uren weer gratis worden. De auto van patiënten en bezoekers mag niet de melkkoe worden van ons geprivatiseerde zorgstelsel.
- De gemeente dwingt af dat de vervoersmaatschappijen zich houden aan de prestatieafspraken en dat bij wegwerkzaamheden, de wijken niet zonder openbaar vervoer komen te zitten.

11. Financiën.

Geld kan je maar één keer uitgeven. De SP wil investeren in zaken die gericht zijn op het welzijn van de bevolking en niet in projecten die bedoeld zijn om het aanzien van de gemeente te verhogen. In dit programma hebben wij geschetst hoe wij denken dat het geld moet worden uitgegeven. Geld bestemd voor de WMO moet hier ook beschikbaar voor blijven en niet besteed worden om de economische crisis te bestrijden. Onderwijs gaat niet alleen om de goedkoopste huisvesting. Genieten van kunst en cultuur is niet afhankelijk van dure prestigeprojecten zoals de cultuurclustering. Kunst voer je uit, bouw je niet. Met openbare voorstellingen bereik je meer mensen dan met een megalomane cultuurtempel. De SP wil investeren in de buurten, wijken en de dorpen omdat hier de basis ligt voor een mooi en sociaal Smallerland .

Met andere woorden: scherpe keuzes zijn onvermijdelijk. Sterker nog, ze zijn gewenst.

Onze voorstellen:

- Haalbare plannen ontwikkelen en uitvoeren, geen luchtfietserij.
- Het gemeentebestuur moet zich op allerlei manieren sterk maken voor de verhoging van de uitkering van het gemeentefonds.
- Er dienen extra financiële middelen te komen voor specifiek armoedebeleid en sociaal beleid in zijn algemeenheid.
- Zo weinig mogelijk inschakelen van externe adviesbureaus.
- Samenwerking van instellingen en gemeente kan, om hierdoor financiële voordelen te krijgen.

